

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

HELYBEN: Félévre . . . 6 kor. — III. Félévre . . . 9 kor. — III. Negyedévre. 8 kor. — III. Negyedévre 4 kor. 50 Ft.

VIDÉKEN:

Feloldó szerkesztő és leaptulajdonos:
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota, földszint, az udvarban hátul.

Ki legyen a városi főjegyző?
Vecsey Imre.

A tisztújítási viharok első sorban és természetesen a legfontosabb városi tisztség, a polgármesteri állás körül vernek fel nagyobb hullámokat. A többi állások fontossága a polgármesterség mellett látszólag háttérbe vonul s a pártok, mérkőző erejüket az első tisztségviselő megválasztására koncentrálnak.

A város közigazgatásában azonban nem másodrendű, sőt nagyon fontos kérdés az, hogy Komlóssy Arthur által hat éven keresztül nagy és komoly kötelességtudással betöltött főjegyzői székét ki foglalja el. Ki legyen a hatalmas, az erősen fejlődő Debreczennek helyettes polgármestere. Ki végezze azokat a nagy körütekintést, erős tudást és gyakorlatot megkívánó feladatokat, a melyek a polgármester-helyettes főjegyző vállaira nehezülnek.

Két pályázó adta be a főjegyzői állásra kérelmét. Kettő mérkőznek meg december 22-én a város ez illusztris állásáért. Vecsey Imre tb. főjegyző az egyik, Bészler Károly tanácsnok a másik pályázó. A nélkül, hogy Bészler Károly szorgalmát, pontosságát érinteni akarnák, az ő érdemeiből valamit levonnának, nyíltan kijelentjük, hogy a főjegyzői székre Vecsey Imre az a pályázó, a ki a törvényhatósági bizottság egyhangú lelkes bizalmát teljes mértékben megérdemli.

A kötelességtudás, a nagy, komoly szorgalom kiváló mintája Vecsey Imre, ez a talpig férfiú. Min a város legfontosabb bizottságának, a jog- és pénzügyi-bizottságnak elnöke, tiszta jogi érzékéről, széleskörű közigazgatási tudásáról ismeretes a törvényhatósági bizottság tagjai előtt. Hogy az igazságért minden alkalommal kész kiállani a prondra, hogy a város érdekeit, annak anyagi és szellemi előhaladását a lelkén viseli, azt nem egyszer bizonyította be. Tösgyökeres debreczeni ember, abból a közszeretben álló Vecsey családból származik, a melynek minden tagja együtt érzett és együtt érez

Debreczennel. Meg van benne mind ama kellék, a melyet a részben reprezentáló főjegyzői szék megkíván. És ha az új szervezés szerint a kultur ügyek a főjegyző reszortjába osztatnak be, nálánál jobb kulturvezetőt keresni sem kell. Férfi korának virágjában, azokban az esztendőkből él, a mikor a férfiak aczélja, a lélek kibontakozó nagy gazdagsága alkotni, tenni, építeni vágyik. Adja meg a módot ennek a kiváló férfiúnak Debreczen törvényhatósági bizottsága a további nemes munkára és ültesse be egyhangú nagy bizalommal a főjegyzői székbe.

A ki a városi ügyekben elfogulatlan, igaz szemmel itél, az más nézetten nem lehet. A város szolgálatában eltöltött esztendőket, a munka esztendeit csak úgy lehet honorálni, ha egy ilyen kiváló munkaerőnek még nagyobb cselekvési teret biztosítanak. *Éljen tehát Vecsey Imre, Debreczen város főjegyzője.*

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház mai ülése. —

Elnök: Apyonyi Albert gróf.

Néhány kisebb jelentőségű iromány előterjesztése után

Günthner előadó: Bejelenti, hogy a bíráló bizottság megvizsgálta a napokban megválasztott Kelemen Béla dr. tápéi, Balogh László nagyszalontai és Sipeki Sándor puchói kerületek képviselőinek mandátumát s miután alaki hibát nem talált, a kérvényezésnek szokásos harmincz napi határidejétől eltekintve, azt igazolják.

Elnök: Ugy látja, hogy a bizottság jelentését a Ház tudomásul veszi s így azokat az osztályokhoz utasítja és pedig sors-huzás útján Kelemenét a hetedik, Baloghét az első, Sipekét pedig a második szakosztályhoz utasítja.

Jegyző: Felolvassa az interpellációk könyveket. Egy interpelláció van bejegyezve. Papp Zoltánnak beadványa, melyben a mentelmi ügyeket illetőleg enyhébb kifejezéseket óhajt jövőben.

Elnök: Indítványozza, hogy a beadvány megokolását a pénteki napirendre tűzzék ki.

A Ház elfogadja az elnök előterjesztését.

Elnök: Következik a napirend, a kivándorlási törvényjavaslat folytatólagos tárgyalása.

Mandel Pál: Köszönetet mond a kormánynak a javaslatért, különösen örövend, hogy a javaslat nem csinál az államból feyházat. Vizsgálva a kivándorlás okait, nem abban találja a fő okot, hogy nincs ipar. Mert miért nincs ipar? Azért nincs kereskedelem sem. Pedig éppen a birtokos osztálynak kellene ipart és kereskedelmet csinálni, mert a földbirtok: vagyon. Sajnos a birtokos lenézi az ipart és kereskedelmet. Ha ez a lenézés megszűnik, megszűnik a kivándorlás. Nagy a szellemi kivándorlás is. Szellemi erőnk közül is igen sokan vándorolnak ki a külföldre. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Kossuth Ferencz azért fogadja el a javaslatot, mert első lépésnek tekinti azon uton, melyen tovább haladni kell. A javaslat nem lehet most egyéb, mint kísérletezés. (Ugy van! a függetlenségi párton.) A kivándorlásra való csábítást lehetlenné kell tenni. Attól tart azonban, hogy e törvényjavaslat előfoga mozdítani a kivándorlást. Egy másik dolog, melyet szeretett volna látni a javaslatban, hogy a magyar kormány ne engedje kiszolgáltatni a kivándorlókat üzéreknak, sokszor csalóknak akkor, midőn azok teljesen idegenbe szállanak. Ezen okvetlen segíteni kell. Ugy véli, hogy rendeleti uton ellehetne végezni, addig is, míg a tapasztalatok után majd törvényt alkothatnak reá. (Helyeslés a szélsőbalon.) Ugy kellene azokat véghezvinni, hogy a kormány megbízottakat küldene ki Amerikába minden nagyobb kivándorlási góczponthoz, mely kormánybiztosok megmenthetik őket a kiszolgáltatástól és tanácsokat adnának nekik. Végtelenül jó lenne ez egyrészt a kivándorlottaknak, másrészt pedig az országnak, mert ezek a megbízottak bizonyos összeköttetést tartanának fenn köztük és az ország közt. (Zajos helyeslés.) A kivándorlottak sokkal fejlettebb elvekkal és eszmékkal jönének vissza.

Szell: Veszedelmes ez!

Kossuth: Nem vonja kétségbe, hogy bizony ez sok tekintetben veszedelmes egyeseknél, mert tévtanokat szivtak ott magukba. Amde örömmel mondhatja, hogy odaát élő honfitársaink tulnyomó része szívbe zárta a hazaszeretetet és óhajtja, hogy ne csak az ő igénytelen hangját, de a magyar országgyűlés egyhangú örömeinek kifejezését hallják meg Amerikában élő testvéreink az elhagyott baza iránti hűségükért és ragaszkodásukért. (Zajos helyeslés minden oldalról.)

Bornemissza Lajos: Mint felvidéki képviselő igen jól tudja azt, minő nagy baj a kivándorlás és mennyire szükséges annak orvoslása. Részletesen ösmerteti a felvidéki kivándorlást; megható képet fest azokról a szomorú viszonyokról, melyek ama falvakban vannak, a honnan százával vándorol-

Első nagy választéku előnyomda, Karácsonyi és ujévi ajándék tárgyakban óriási nagy választék **Füstös Testvérek,** DEBRECZEN, PIACZ-UTCZA 12. SZ.

TOLNAI DÁNIEL czipő áruházában **DEBRECZEN,** Főtér 49. szám, a főpostával szemben
női-, férfi- és gyermek czipők,
Óriási választékban megérkeztek az őszi és téli időnyre mindentéle
Legjobb minőségű árúk! szállított olcsó árak!

nak ki a munkabíró férfiak. Némely helyen minden negyedik-ötödik ház kapuja be van szegezve, halálos csend ül rajta, mutatva, hogy nincsen lakója. A benyújtott javaslatot teljesen alkalmasnak látja a szomorú állapotok csökkentésére, azért örömmel elfogadja azt (Helyeslés.)

Gróf Wilczek Frigyes: A javaslatot megszavazza bár, de van valami kifogásolni valója benne, mert egy egész csomó részletkérdést nem old meg és sok jogot ruház a kormányra, a mit az rendeleti uton érvényesíthet. Kéri, hogy a rendeletet a kormány mutassa be a Háznak. Kifogásolja az ügynöki intézményt, melyet a javaslat rendezésére akar. Enyhének mondja a tervezett büntetést, melyek a javaslat szerint az ügynököket és a vállalkozókat érhetik. — (Helyeslés a néppárton.)

Sághy Gyula: Az előtte szólóval szemben helyesli, hogy a kormány rendeleti jogot kap a kivándorlás részleteinek szabályozására. Kéri, hogy azokat, a kik a magyar állam ellen külföldön izgattak, vagy magyar állampolgárságukat ott elvesztették, ne segíezzék a visszatérésre, sőt az ilyeneket ne is bocsássák be az országba. Ha valaki kedvezményt akar igénybe venni, úgy köteles a konzulátus útján igazolni, hogy nem izgatott a magyar állam ellen. Ehhez szükséges, hogy a konzulok magyarul is tudjanak. A javaslatot elfogadja. (Helyeslés.)

Szederkényi Nándor: Lelkesen üdvözi a törvényjavaslatot. Szükség volt rá, mert az országot meg kell védeni a kivándorlási ügynökök üzelmeitől. A kivándorlás vágyát nem fokozni, de nyomni kell. A javaslat pedig erre irányul s a nép érdekeit védi. Elfogadja azt. (Helyeslés.)

Ártim Mihály elfogadja a javaslatot.

Szell Kálmán: Örömmel látja azt, hogy az országgyűlés akkor, amidőn az ország érdekéről van szó, egyhangulag és közös erővel siet annak megvédésére. — (Ugy van!) Ma egy kivándorlási láz, mánia van, mely tetőpontját most érte el, de reméli, hogy a javaslatlaltal és helyes gazdasági intézkedésekkel meg fogják ezt szüntetni lassanként. De az emberi jogokat nem lehet körünyírni. Ő kijelentette már, hogy ha a javaslat módosítása szükségessé válna, azt szívesen megtenné. Nem ragaszkodik makacsul ideáljához, hanem ahol azt látja, hogy javítani kell, fog javítani. (Helyeslés.) A sajtó egyrésze leócsárolta javaslatát, de ez őt nem bántáhatja, mert az a sajtó, amelyik lecáfolta, egyetlen eszmét vagy indítványt nem tett, hogy miként kellene hát azt csinálni. (Ugy van! a szélső balon.) Áttér röviden a felhangzott kifogásokra. Kossuth észrevételére vonatkozólag a kivándorlási csábítókat illetőleg nincs egy véleményen vele. Ő igenis erős kézzel fog eljárni az ilyen csábítókkal szembe. (Helyeslés.) Szeretné látni azt az ügynököt, ki vissza merne élni, daczára a felállítandó büntetéseknek. — A felszólalt képviselők felelítették, hogy a kivándorlók külföldön nem részesülnek a kellő biztonságban. Nos, ő nem osztja ezt a nézetet, a kormány keze rajtuk lesz a külföldön is és meg fogja őket védeni minden baj ellenében. Csak nem szabad olyan szörszálhasogatónak lenni.

Rákosi: Pedig elég vastag szörszál. (Derűtség.)

Szell: No hát nem vastag.

Pichler: De az!

A javaslatot különben egyhangulag elfogadták általánosságban. A részleteknél **Kristóffy** módosítást nyújtott be, hogy az adóhátrálekosok és gazdasági cselédek szerződésük lejártáig utlevelet ne kaphassanak, valamint azok se, a kiknek kereketképtelen családjuk marad otthon.

A módosítás ellen hangulatot keltett **Szell Kálmán** miniszterelnök is, mire a nagy többség a módosítást elvetette. Az ülés ezzel véget ért.

A városi pénztár ujjaszervezése.

T. Szerkesztő ur!

A „Debreczeni Ujság“-nak folyó hó 15-én megjelent 346-ik számában többek közt egy cikk jelent meg. Címe: „Fantázia“, aláírója s gondolom a szerzője a kis f. betű, tartalma pedig bíráló féle „a városi pénztár ujjaszervezése“ iránti indítvány fölött.

A kis f. betűvel nem szándékom legkivált személyes vitába elegyedni, de tévedéseit, melyekkel másokat is félrevezethetne, kötelességemnek tartom föltárni, helyre hozni, kérve fölvilágosító levélkének kegyes közlését.

1. A kis f. szerint a kérdéses indítvány az én indítványom volna. Pedig csak volt, mert a városi felügyelő bizottság magáévá tette s azóta az ő indítványa. Ha azonban érte helyt kell állani: vállalom a felelősséget.

2. A kis f. — úgy látszik — önhietség jelének tekinti s hibáztatja, hogy az indítványhoz a határozat tervezetének szövege is csatolva van. Tudtommal azonban minden előadónak, akár bírónak, akár tanácsnoknak, kötelessége írásba foglalni a határozat tervezetét s először hallom, hogy azt valaki elbizakodottságnak tekinti. Sőt midőn olyan dologról van szó, a hol a kifejezésekben megengedett legkisebb változtatás nagyon megbosszulhatja magát: tárgyilagosan ítélő egyén épen azt vethetné szemére az indítványozónak, ha javaslatához, mely különben elvetésnek is kilehet téve, elfogadtatás esetére nem csatolta a határozat szövegét is. Hogy mennyire fontos szerepe van efféle határozatoknál minden egyes szónak, semmi sem mutatja jobban, mint az az önkény, melyet f. ur a C) alatti indítvánnyal szemben alkalmazott. Ugyanis.

A C) alatti indítvány szóról-szóra így hangzik:

„A város által kezelt alapok pénzei *csuttal* kölcsönkötvényre magánosoknál ne legyenek elhelyezhetők“.

Bárha pedig ebben nem foglaltatik az az indítvány is, hogy az eddigi kötvények fölmondandók, kis f.-ünknek tetszett a szövegben az „ezentul“ szót észre nem venni s mindjárt azt képzelni, hogy minden kötvény irgalmatlanul, azonnal peresítendő s értéke behajtandó, akár engedni a szerződés, akár nem. Pedig ilyesmi rajta kívül másnak eszébe sem jutott, legalább ilyen „fantáziát“ papírra más nem vetett. Csak az volt a cél, hogy a pénzt a város többé kölcsönbe ne fektesse.

3. Kis f. urnak incognitójára némi világot az vet, hogy többes számban beszél. Az indítványnak — ugymond — „azon oldalához *szólunk*, melyen mint *alapon* épülne fel a pénztár ujjaszervezése.“

Ilyen alap gyanánt tán a fentebb szóról-szóra idézett C) alatti indítványt mutatja be. Pedig a figyelmesebb olvasó bizonyonnyal észrevette, hogy többi indítványaim a C) alattitól egészen függetlenek, sőt van közöttük olyan is, mely akkor érvényesül legjobban, ha a C) alattit a közgyűlés, meg a miniszter el nem fogadja.

4. Kis f.-ünk szerint „az olyan alapítványok után, melyek akár jótékony, akár közművelődésre szánt alapot képeznek, nem is kell adót fizetni.“ Ő tehát az adó számításán kívül hagyja. Bátor vagyok kérdezni: mi haszna van abból a városnak, ha

például a Revitzky-féle alapítvány kamatja adó alá nem esik? Vagy mi kára van abból a városnak, ha ugyanezen alapítvány kevesebb kamatra helyeztetik el. Arra nézve ellenben, hogy a községi adót pótló, a dülő uti stb. alapot nem adóztatják meg: már nem kis f., hanem inkább nagy F. urtól szeretnék megnyugtató határozatot hallani? Mig ilyet nem hallok, addig a kis f. számítását megbízhatónak nem tarthatom.

5. Ajánlja ezután kis f.-ünk, hogy „csupán a kettőskönyv behozataláért“ „fantázia kedvéért“ ne térjünk le azon utról, melyet elődeink *nagy bölcseséggel, előrelátással* kimutattak.

Ezt én is javaslom. Biztosra kell azonban vennem, hogy már arra nézve, vajjon mit kell elődeink által bölcseséggel, mit bölcsesség nélkül kimutatottnak tekintenünk, nézetem eltér a kis f.-étől, ki indítványaim között a kettős könyvelés rémét véli föltálatni, holott ilyesmi bennök egyáltalán nem foglaltatik.

A mi végezetül kis f.-ünknek érveit illeti: ezeknek megvitatása s méltatása a közgyűlés elé fog tartozni.

Tisztelettel
Márton Imre.

SPORT.

A vadásztársulat ülése. A debreczeni vadásztársulat tegnap délután rendkívüli választmányi ülést tartott. A választmány felhatalmazta az elnökséget, hogy a Csere és Halápon a fogoly, fázán és más madarak etetéséről gondoskodjék.

Vadászok figyelmébe. A debreczeni vadásztársulat választmánya ez uton is figyelmezteti a társulat tagjait, hogy a fogoly vadászat a társulat összes területén már a mai naptól kezdődőleg beszüntetett.

VIDÉK.

Nyomor elől a halálba.

— Saját tudósítónktól. —

Szomorú eset történt vasárnap éjjel a vezérsi határban levő kavicsbánya telepen, hol egy félig a földbe ástott putriban egy szegény munkáscsalád lakott, a mely a nyomor elől a halálban keresett menedéket. Mint tudósítónk jelenti: Holbis István kavicsbányamunkást és családját hétfőn reggel az ál aluk lakott putriban halva találták. Holbis István az egész nyáron a családjával együtt a kavicsbányában dolgozott.

Az ősszel Holbis egy homoktömeg beomlásánál megsérült s azóta állandóan betegeskedett. Felesége és gyermekei azért dolgoztak tovább mindaddig, a míg az időjárás miatt a munkát be nem szüntették. Már hat hete, hogy a család nem dolgozott s ez alatt kis megtakarított keresményüket elköltötték. A múlt héten már az ágyneműek egy részét is eladták, csak hogy tüzevalót és kenyert vehessenek.

Fokozta a bajt az is, hogy a család fejének az állapota mindinkább aggasztóvá fordult s mindennap várták a halál bekövetkezését. Vasárnap délelőtt Holbisné és két gyermeke elmentek a vasúti állomáshoz, honnan szemet hoztak.

Aznap már nem volt enivalójuk s úgy kéregettek össze egy pár darab kenyeret. Holbisné este elaltatta gyermekeit, aztán a kemenczét megrakta szénnel s mikor az javában égett, kihuzta a kemencze csövet s azután lefeküdt ő is. A kitódult szén-

RÓSENBERG EMIL

Áru házában Bankpalota, Corsó mellett,

a karácsonyi ajándékok gyönyörködtető halmaza közt
Szenzációs ujdonság játéktárgyak kaphatók

Felhuzós Automobil-kocsik, Munka kosarak, Szivar asztalok, biciklik és más itt fel nem sorolt tárgyakkal.

gáz megölte az egész családot és megszabadította őket az éhhaláltól. Hétfőn reggel egy munkás ember találta meg a szerencsétleneket, a ki véletlenül a hóval befedett putri mellett elhaladva, nagy szénfüstöt vett észre. Lenyitotta a putriban mikor a füst kitódult, az öt tagból álló családot halva találta. Eltemetésük iránt a hatóság intézkedett.

Gyermek a lángokban. Tegnap este — mint levelezőnk jelenti — megrázó szerencsétlenség történt Tenkén. Köteles Mihály jómódu tenkei gazda három éves leánykája a szomszédba ment Illyés Károlyékhoz. A kis leány egyik barátjánál játszadozott a kályha körül, míg Illyés Károlyné kis csecsemőjével volt elfoglalva. Közben a kályhából egy szikra a kis Köteles leány ruhájára pattant. Pillanat alatt ruháskája lángot fogott. E pillanatban lépett be Köteles Mihályné s rémülten kezdett sikoltozni, majd leányához rohant és igyekezett az égő ruhát eloltani. Időközben azonban az ijedségtől elájult. Illyés Károlyné a kis gyermeket féltve nem mert az égő leányka segítségére menni. A zajra behorogó szomszédok szakgatták le a szerencsétlen gyermek égő rongyait. Kötelesné és leányát eszméletlen állapotban szállították haza. A szerencsétlen gyermek sebei életveszélyesek s az orvos nem bizik felgyógyulásában.

Mulatságok.

Felolvasás Mátyás királyról. Január havában pikniket rendez az iparos ifjuság. A batyubál előtt. dr. Körössy Kálmán, a tehetséges fiskális tart felolvasást Hollós Mátyásról, a nemzeti királyok legnagyobbjáról.

Az iparos ifjak bálja. Az iparos ifjuság bálrendező bizottságának új elnöke, Friedvalszky Rezső nagy buzgalommal munkálkodik az első téli mulatság sikerén. Január 18-án, közbucorával és háziestélylyel egybekötött tánczvigalmat rendeznek az iparos ifjak. A bál az Iparos Otthon dísztermében lesz.

A debreczeni m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói által, segélyző-egyesületük javára, 1902. december hó 13-án rendezett tánczestélyre felülfizettek a következők: Juhász Árpád, Lovász Endre 10—10 koronát, K. Vörös Pál, dr. Czákó Zsigmond 7—7 koronát, Kovács János, Hutfless Kázmér 2—2 koronát, Bányay István 1 koronát, miért is fogadják ezuton is a rendezésért köszönetét.

A Csokonai-kör irodalmi vacsorája. A Csokonai-kör vasárnap délután a Bika szálloda dísztermében felolvasó ünnepélyt rendez, Pekár Gyula, Pröhle Vilmos és Szávay Gyula részvételével. A felolvasó ünnepély iránt városszerte nagy az érdeklődés és egészen bizonyos, hogy a hatalmas díszterem zsúfolásig meg fog telni érdeklődő közönséggel. A felolvasó ünnepély után a Csokonai-kör az Angol-királynő fehér termében irodalmi vacsorát rendez, amelyen részt vesznek a vendégek, a Csokonai-kör tagjai, debreczeni írók és hírlapírók. A vacsorát Kardos Albert dr., a kör kitűnő titkára rendezzi.

A Petőfi dalkör Szilveszter-estélye. A Petőfi dalkör december hó 27-én szombaton az Arany Bika szálloda dísztermében saját pénztára javára Rudnyánszky Róthy Laura urbölgy közremű-

ködésével dal-, zene- és tánczcsal egybekötött Szilveszter elő-estélyt rendez. Kezdetre pont fél 8 órakor. Belépi díjak: személyenként 2 korona, családjegy 3 személyre 4 korona. Az estély műsora: 1. „Nyitány” Magyar testvérek zenekarától. 2. Csokonai dalok Mácsay Átirata. Előadja a dalkör. 3. Dalrészlet. Hunyadi László operából. Éneklő R. Róthy Laura urbölgy. 4. Kurucz nóták. Méder Mihálytól. Előadja a dalkör. 5. Bucsu. Riegertől. Előadja a dalkör. 6. Népdalok, éneklő R. Róthy Laura urbölgy. A műsor befejezése után vacsora étlap szerint és táncz.

Az apró gyermekek veszedelme.

Tek. Szerkesztő ur!

Olvastam b. lapjában az „Apró gyermekek veszedelme” című cikket, melynek tartalmát úgy én, mint — azt hiszem — az összes tanügyi férfiak helyeseljük. Ezen kérdés eldöntésénél azonban az a baj, hogy nem mi, a tanüggyel foglalkozó férfiak intézkedhetünk, hanem a fölöttünk örködést gyakorló tanügyi ellenőrök. Ők pedtg hivatkozva a rendtartásra, vagy egyéb hasonló szabályra, mereven ragaszkodnak a paragrafusokhoz és nincsenek tekintettel sem a méltányosságra, sem a körülményekre, sem egyéb viszonyokra.

Ők még csak azt sem engedik meg, hogy tekintettel a helyi viszonyokra, a hol a tanulók nagy része, a nagy kiterjedésű városnak, esetleg külső részének valamelyik zugából kénytelenek iskolába menni; sőt sokan vannak olyanok, kik a szomszéd községekből vasuton és még többen, kik a tanjákról jönnek be, hogy a tanítás egyfolytában történjék, hanem eltűrik, hogy a diák délután hazamegy, vagy engedélyvel az iskolában maradván két óráig várakozik, hogy délután egy órát 2—3 ig vagy két órát 2—4-ig az előadáson tölthessen. Miként képzeli szerkesztő ur kereszttől vihetőnek azt, hogy a tanítás délelőtt 9 órakor kezdődjék és e szerint a többi óra délután 1 ig tartassék meg, mikor délután 2 órakor megint előadást kell tartani 3 ig, illetve 4-ig. Hiszen már fél 4 órakor sötét van, délután 1—2-ig a tanulónak nincs ideje hazamennetelre, megebédelésre és visszajövetelre. Vagy talán azt képzeli, hogy a felső hatóság egyszerűen azt fogja mondani: a délutáni órákat nem kell megtartani? Inkább fagyjon meg egypár gyermek, hüljön meg egész csapat, de maradjon meg a paragrafus, mely előírja délelőtt és délután hány órát kell megtartani. Mondok én érdekesebbet is. A rendtartás szerint: „a karácsonyi szünidő december 24-ikétől bezárólag január 2-ig tart.” Az idej naptárból láthatjuk, hogy január 3-ika szombatra, január 5-ike hétfőre esik, január 4-ike vasárnap, január 6-ika kedd (Vizkereszt) ünnep. A rendtartás szerint előadást kell tartani szombaton és hétfőn, hiába van közbe egy-egy nap szünnet, a tanulókat be kell rendelni szombatra, mert a rendtartás kimondja, hogy a karácsonyi szünnet meddig tart.

Hiába látja helyesnek a szülők észjárását és méltányosnak a tanítókat, hogy egy fél, illetőleg egy fél és egy egész nap miatt kár a fiuknak a pihenését megszakítani, de mikor nekünk a paragrafusokhoz kell mereven ragaszkodnunk, mert ellenkező esetben felülről nem késik a dorgálás.

A szülők, a sajtó tehát ne minket, hanem a paragrafusokat szidják, mint a mely békák miatt a tanítók méltányos, gyakran jogos kívánságaikat nem teljesíthetik. Paragrafusok szerint kell az órákat megtartani, a szünnetet kiadni stb., ehhez kell mereven a tanítóknak ragaszkodni,

mert ellenkező esetben dorgálást kapnak. Ennek következtében inkább eltűrik, bármit mondjanak a szülők, a sajtó, mint esetleg büntessen a felső fórum.

A tanügyi dolgokkal a t. szülők úgy vannak, mint a Mikus a szi házzal: nem tudják mi történik a kulisszák mögött. Rajta szerkesztő ur, folytassa a megkezdett témát, vigye keresztül, hogy a tanítás — legalább a nagy hideg alatt — délelőtt 9 órától délután 1 óráig tartson és akkor nem csak a tanuló ifjuság, hanem a tanítók hálájára is biztosan számíthat, mert hiszen mi lelünk mélyéből meg vagyunk győződve állításának helyességéről, de mikor azok az átkozott paragrafusok kötnek bennünket és a tanügyi felsőbbség damokles kardja függ józanul gondolkodó, de senkítő nem védelmezett fejünk felett.

Egy tanügyi férfi.

SZÍNHÁZ.

Tosca. Sardou egyik régebbi drámáját, a mely teljesen a szinpad külsőségekre épült és a melyben a bosszu, a tőr, a golyó a fő drámai motívum, kitűnő előadásban hozta színre a társulat drámai személyzete. Flora Tosca szerepében Jeszenszky Irén lépett hosszabb pihenés után a közönség elé. Egy párszor már éreztük a drámai előadásokon távollétének hiányát s most, hogy művészetét ismét teljesen érvényre juttatta, figyelmébe ajánljuk ezt az erős szinpad egyéniséget Makó Lajosnak. Jeszenszky Irén minden ízében tudatos, művészi értékű, megérett alakítás. Nehéz, de nagyon hálás szerep s ha a művésznő legyőzi a nehézségeket, feltétlen nagy hatást arat. Jeszenszky Irén teljesen hatalmába kerítette a szerep minden részét. A szenvedélyes, izzó lelkű — azután kétségbeesett, vad, nagy elhatározásokra képes nő az igaz művészet meggyőző erejével állította elének. Egy jelenése, — a mikor Scarpiát, megöli, különösen kiemelkedett egészben véve becses alakításából is. Scarpiát a kegyetlen, zord rendőrmisztér Klenovits játszotta nagy sikerrel. A szerep minden részét pompásan állította elének, valóban félelmetes, zord, kegyetlen Scarpia volt. **Palágyi Lajos**, a mint azt már töle megszoktuk, teljes művészi, komoly értékű játékot produkált Marióban. Igazság, erő volt alakításában. **Sebestyén Géza** Angelotti Caesarót, a menekültet, a ki körül tulajdonképen forog a darab, igaz művészi eszközökkel játszotta meg. Kisebb szerepeikben Krémer, Csige Ilonka, Menszáros Margit járultak hozzá az est teljes sikeréhez. (s. b.)

Tűzvizsgálat a színházban. — Pénteken délután a színházi tűzvizsgáló bizottság Körner Adolf tanácsnok elnöklésével vizsgálatot tart a színházban.

Márkus Aranka Debreczenben. Nagyvárad lapok hozzák hírtül, hogy a nagyvárad Szigligeti Színház primadonnája, Márkus Aranka a Trobadur, Szegény Jonathán és a Katalin című szerepeiben vendégszerepelt fog december 21., 22. és 23-án a debreczeni szinpadon. Ez a dátum azonban téves, mert ezen a napokon nálunk a föld első előadása lesz. Ha a művésznő csakugyan vendégszerepelt fog, ez csak január első hetében történhetik meg.

A föld. A szintársulat drámai személyzete nagy lelkesedéssel készül a vasárnapi premierre, a mikor Malonyai Dezső és

Legolcsóbb alkalmi vétel

épület, hol ruhaszövetek, selymek, diszek, legolcsóbb határozott árak mellett

legjobb szabású női- és férfi fehérneműk, állnak a b. vevőközönség

karácsonyi és ujévi ajándékok beszerzésére **Asztalos József** kézmű- és divatáruháza, Kossuth utca 4., pénzügyigazgatósági harisnyák, keztyűk és mindenféle kendők, rendelkezésére.

Kemechey Jenő kiválóan értékes színműve: A föld kerül színre. A darabot első rangú szereposztással adják s a próbák már is úgy mennek, hogy az előadás nagy és fényes sikere szinte bizonyos. A debreczeni közönség izlése szerinti darab, előre megjósoljuk, sok előadást fog megérni.

A Fősvény. Molier remekműve, a melyet hosszú idők óta nem adtak színházunkban, pénteken kerül színre, a czim-szerepben Sebestyén Gézával. Az előadásra nagy gondtal és buzgósággal készül a vigjátéki személyzet.

Nőemancipáció. — Szigeti József régi, jó énekes bohózata: a Nőemancipáció a debreczei színpadon is színre kerül. Az érdekes darab női főszerepében most aratta diadalait a Magyar Színházban Pálmay Ilka. Felújítása tehát alkalomszerű.

ÜTDONSÁGOK.

A városi tisztújítás előtt.

Debreczen, decz. 18.

Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester utolsó hivatalos funkciójának egyik legfontosabbját tegnap végezte. Aláírta a december 22-iki tisztújító közgyűlés meghívóját. A gyűlés a meghívó szerint december 22-én délután 3 órakor kezdődik a városháza nagytermében. Annak lefolyása körülbelül a következő lesz:

Három órakor Puky Gyula főispán megnyitja az ülést, jelezvén annak fontosságát. A megnyitás után felhívja a törvényhatósági bizottságot a kijelölő bizottság megválasztására. A kijelölő bizottságot névszerinti szavazás útján választják. Három tagot a főispán nevez ki.

A bizottság megválasztása után Simonffy Imre kir. tanácsos emelkedik szólásra s a maga és tisztviselő tarsi nevében bejelenti lemondását. Ezután hatalmas ováció következik, amelyivel a bucsuzó polgármester érdemeit manifestálják.

A régi polgármesternek rendezett tüntető nyilatkozat után Puky Gyula főispán felhívja a kijelölő bizottságot tisztének elvégzésére. Ez első sorban a polgármesteri állásra jelöl. Ennek megtörténte után két szavazatszedő küldöttség előtt fog lefolyni a szavazás. Az eredményt a főispán hirdeti ki. A megválasztott polgármester még ezen a gyűlésen leteszi a hivatalos esküt s beszédet mond a törvényhatósági bizottsághoz.

A polgármester választás után a főjegyzőre és a tanácsnokokra, aztán a fő- és alügyész megválasztására kerül a sor. Ez valószínűleg a késő esti órákig el fog tartani, úgy, hogy az aljegyzőket és a többi tisztviselőket valószínűleg csak kedden délután fogják megválasztani.

A választási mozgalmak különben most már a legmagasabb fokot érték

el. A december 22-iki hétfői nap mindenestre mozgalmas és jelentős napja lesz az egész Debreczennek.

* A világítási bizottság ülése. A város világítási bizottsága szombaton délután Körner Adolf tanácsnok elnöklésével folyó ügyek tárgyalása végett ülést tart.

* Rákóczy-ünnep Debreczenben. A Rodostóba bujdosott nagyfejedelem, Rákóczy Ferencz emlékét csak most kezdi megbecsülni az utókor. Szobrára is gyűjtést indítottak s az országban szerte hódolnak a Rákóczy-kultusznak Debreczenben, melynek irodalmi köre is volna; a derék iparos ifjuság siet először kegyeletes megemlékezéssel áldozni annak a férfinak, kinél jobban senki sem szerette hazáját. December 26-án pénteken Rákóczy-ünnepet tart az iparos ifjuság önképző egyesülete. Az ünnepélyen dr. Boldizsár Kálmán rendőrkapitány tart felolvasást Rákóczyról. Amennyiben belépő-díj is lesz, az egylet Rákóczy szobrának alapjára adja az így befolyt jövedelmet.

* Iparosok tagdíjai. Az ipartestület tudvalevőleg progressiv alapon rendezte a tagsági díjakat, melyek teljesen hozzásimulnak az iparosok fizette kereseti adóhoz. A kik 20 koronánál kevesebb adót fizetnek, 2 korona; az 50 koronán alul adófizetők 5 korona; a 100 koronán aluliak 8 korona; a 200 koronán aluliak 12 koronát; az ezen összegnél több adót fizetők 20 korona tagsági díjat fizetnek. A megállapítás szerint 2 korona tagdíjat fizet a nagy többség: 1065 iparos; 5 koronát fizetnek 564-en; 8 koronát 133-an; 12 koronát 50-en s 20 koronát 28-an. A fősszeg nem nagyobb, mint volt az eddigi évi illeték. Az alapszabályoknak ily értelemben módosított passzusát jóváhagyás végett ma terjesztik fel a miniszterhez.

* Egy hivatalnok balesete. A város hatósága ugyan kiadta a rendeletet, hogy a házigazdák tisztítsák meg a gyalogjárót a sikos, fagyos hótól, de alig respektálta valaki is ezt a rendeletet. Így történnek aztán napról napra a balesetek. Tegnapelőtt Tóth László, a református egyház számvevője csuszott el a járdán s oly szerencsétlenül bukott el, hogy balkarját eltörte. Most nagybeteg fekszik lakásán.

* Székely bazár Debreczenben. Nem mindennapi látványossága lesz f. hó 20-tól január hó 6-ig az alföld metropolisának, Debreczennek. Ugyanis az itt létesült „Székely társaság” egy karácsonyi bazárt rendez a kereskedelmi akadémia dísztermében, hol is a székely föld, illetve székely házi ipar oly nemű speciális készítményei lesznek kiállítva, amilyent nekünk csak ritkán van alkalmunk láthatni. Nem nyereszkesedés, ugynevezett gscheft-szellem vezette a Székely társaságot akkor, amidőn a bazár létesítését tervbe vette, hanem tisztán hazafiai és testvéri szeretet a székely testvérekkel szemben, kik, sajnos, elszigetelve a magyarelles nemzetiségek közé, bércezes hazájukban bizony nagy szegénységben élnek. Nekünk, akik hozzájuk legközelebb állunk, kötelességünk a jajsztót meghallani s minden tehetségünkkel azon lenni, hogy bátran mondhassa a székely: legjobb testvér a magyar. Éppen

ezért érdeklődünk a székely bazár iránt s lépünk összeköttetésbe, hogy a kiállított tárgyak, melyek megragadóan speciális szépségűek és olcsóságuknál fogva is megérdemlik a legnagyobb fokú, meleg pártolást, megteremjék a kiállításhoz fűzött reményeknek gyümölcsét. Kiállítva lesznek: agyagipari czikkek, festett edények, vasipararúk, fa, márvány- és tapló díszítések, női butorok, ebédő terítékek, házilag szőtt ruhaneműek stb., mindmennyi hasznos tárgyak, melyeket a munkás székely kezek teremtenek. Adja Isten, hogy minden vára-közást felülmuljon a kiállítás eredménye.

* A Csokonai-kör felolvasó-estéje. A Csokonai-kör december hó 20-án, délután 5 órakor a városháza nagytermében felolvasó-ülést tart, melynek műsora a következő: 1. „Baskiriai emlékek.” Irta és felolvassa: dr. Pröhle Vilmos, a nyiregyházi Bessenyei-kör tagja. 2. „Strófák egy lírikus életéből.” Irta és felolvassa Szávay Gyula, a Csokonai-kör tagja. 3. „Az ígért.” Elbeszélés. Irta és felolvassa: Pekár Gyula, a Kisfaludy- és Petőfi-társaság tagja. Belépti-díj 1 korona, diák-jegy 20 fillér. A kör tagjai és hozzátartozók beléptidíjat nem fizetnek. Jegyek kaphatók a kör pénztárosánál, Tóth Béla gyógyszerész urnál, vagy este a pénztárnál.

* Karácsonyi vakáció. A főiskola akadémián tegnap kihalt az élet, megkezdődött a karácsonyi vakáció, mely hivatalosan január 3-ig, valójában azonban február elsejéig tart. A középiskolák kapui szombaton zárulnak be s az apróbb diáksereg két heti szünidő után vonul be újra a tantermekbe.

* Az első áldozat. Megemlítettük tegnap, hogy Szabó István nap-számos a dermesztő hideg következtében az utcán összeesett. Szabót azóta a közkórházban ápolják, de sikertelenül, mert az orvosok fáradozásai nem vezettek eredményre. A boldogtalan ember tegnap este meghalt. A borzasztó hidegnek Debreczenben ő volt az első áldozata.

* Sétahangverseny a karácsonyi kiállításon. Az idei karácsonyi kiállítás fényszerűen sikerült. Tegnap közel ezren tekintették meg a valóban diszes és érdekes bazárt. A kiállításon a jövőhét valamelyik napján, valószínűleg vasárnap nagyszabású sétahangverseny is lesz, melyet Tóth János a Komáromi féle hangszerkészítő czég vezetője rendez. Különös érdekessége lesz a hangversenynek, hogy a fenti debreczeni czég saját készítésű instrumentumain legjobb czigányaink fognak játszani.

* Az utazó közönség figyelmébe. A karácsonyi ünnepek előtti nagyobb személyforgalom lebonyolítása céljából f. évi december hó 23-ról 24-ére hajló éjjelen a rendes személyszállító vonatokon kívül: Pöspökládánytól—Szolnokig: egy külön személyvonat fog I., II. és III. osztályú kocsikkal az alábbi menetrend szerint közlekedni: Pöspökládányról indul este 9 óra 55 perczkor. Karczagról indul éjjel 10 óra 20 perczkor. Kisujszállásról indul éjjel 11 óra 2 perczkor. Fegyvernekről indul éjjel 11 óra 56 perczkor. Török-Szt.-Miklósról indul éjjel 12 óra 15 perczkor. Szajolról indul éjjel 12 óra 36 perczkor. Szolnokra érkezik éjjel 12 óra 54 perczkor. 1. Ezen

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők legnagyobb áruházában
Debreczen, Piacz-utca 47. sz.

Rendkívüli olcsó árban lesznek elárusítva:
Női és leány felöltők valódi szőrme boak Karmantyuk
(muffok) szőrme kalapok sport sapkák, gyapju és selyem
blouzek, zsuponok.

Óriási nagy választék!

külön vonat csatlakozik Püspökladányba a Debreczenből este 5 óra 10 perczkor induló és Püsköladányba este 9 óra 43 perczkor érkező 1709. sz. vonathoz és Szajolban a Budapest k. p. u.-ról december 23-án este 9 óra 35 perczkor induló és Aradra december 24-én reggel 5 óra 39 perczkor érkező külön személyvonathoz. 2. Különvonat rendes személyvonatu menetjegyekkel, valamint mindazon menetigazolványokkal, melyek a rendes személyvonatokon érvényesek, vehetők igénybe. 3. Az indulás és érkezési idők középeurópai időre vonatkoznak. 4. Az éjjeli idő esti 6 órától reggeli 5 óra 59 perczkor. Arad, 1902. évi decz. hó. Az üzetvezetőség.

* Baleset a sikos járdán.

Végzetes baleset történt tegnap este az Első Magyar Általános Biztosító Társaság debreczeni igazgatójával, a városzerte ismert és becsült Ormódi Lajossal. Tegnap este ugyanis a Geréby Fülöp utódai-czég előtt a sikos aszfaltjárdán megcsuszott és oly szerencsétlenül esett el, hogy csonttörést szenvedett. A súlyosan sérült urat kocsin vitték lakására, hova dr. Balkányi Emil orvost hívták. Balkányi megállapította, hogy az esés következtében Ormódinak balfelsőlábászár forgócsontja eltört. Ormódi Lajos, a ki iránt balesetéből kifolyólag általános a részvét, sokáig lesz kénytelen az ágyat őrizni.

* A Polgári asztaltársaság

Thieszen Arthur indítványára ma este a Dréher-sörözőben ülést tart, melyre kéretnek a tagok, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg. Az ülés legfontosabb tárgya a szegény gyermekek felruházása lesz. Tekintettel a jótékony célra az asztaltársaság szívesen látja mindazokat, a kik a jótékony célra iránt lelkesedéssel bírnak és azt anyagilag támogatni akarják.

* A Kazinczy-pályázat.

A kaszinó Kazinczy-pályázata még sem olyan meddő, mint a hogy egy hírünk jelezte. Mint utólag kiderült, a már említett két költői pályaművön kívül még másik három pályamű is érkezett az ev. ref. akadémia igazgatóságához, a mely aztán átküldötte a kaszinó, illetve a Csokonai-kör elnökségéhez. Az utóbb érkezett pályaművek között van egy tudományos is, mely Debreczennek 1849—67 közötti irodalmát ismerteti. Hogy a művekben van-e valami érték, az a Csokonai-kör bíráló bizottsága fogja eldönteni.

* **Tegnap halottak.** Tegnap a következők hunytak el Debreczenben: Özv. Kiss Gáborné ev. ref. 77 éves, Varga János ev. ref. 68 éves gázgyári munkás, Patócs Sándor ev. ref. 36 éves férfinabóseged, Bagosi Julianna ev. ref. 18 dohánygyári munkásné, Vágó Józsefné ev. ref. 25 éves, Krausz Sándor izraelita 7 hetes, Krausz Ferencz izr. 7 hetes, Tárkányi József ev. ref. 52 éves ácsseged.

* **Megcsipett tolvaj.** A Petőfi-tér egyik mulatóhelyére tért be Szabó János h.-böszörményi lakos, hogy a hideg ellen éjjelre megbuzódhassék. A hálóterem telve volt mindenféle ké es egzisztenciájú csirkefogókkal, akik közül egyvel sem volna tanácsos az éj sötétében találkozni. A földre terített szalmazsákon szorosán egymás mellé huzdódva feküdtek megtöltve a szűk helyiség minden kis részét, úgy, hogy az

ujabb jövevénynek már alig tudtak a fal mellett helyet szorítani. Ruhástól együtt dült le Szabó János. Alig feküdt néhány perczig, mikor érezte, hogy valaki zsebében kotorász. Hirtelen odakapott s mindkét kezével megragadta az idegen kezét. Persze keletkezett erre olyan kavargás, a melyet rég nem látott a sz k helyiség és ez tartott mindaddig, míg a vendéglős gyertyával kezében be nem lépett. A világosságnál aztán kiderült, hogy a tolvaj nem más, mint Kovács János helynéküli kocsis legény, a kinek a keze még mindig az őt erősen tartó Szabó János kezében volt. A leleplezett tolvajt átadták a rendőrségnek.

* **Jóslat a hidegről.** Meteor, a kinek jóslásai egy idő óta teljesen kifogástalanok, legutóbbi jelentésében azt mondja, hogy a decemberi hideg e hó 15-én érte el tetőpontját s hogy 16-tól fogva a fagyok ereje csökkenni fog. Csikorgó hideg helyett leginkább havazásban lesz részünk. A mi az enyhébb időt illeti, az december 21-én fog kezdődni, a mikor már a nap melegében is lesz szerencsénk. A karácsonyi ünnepek minden valószínűség szerint a lucskos ünnepek közzé fognak tartozni s az újabb hideg csakis az ünnepek elmúltával fog bekövetkezni. Azt különben, hogy a karácsony milyen lesz, egész határozottan csak 20-ika után tudja megmondani.

* **Karácsonyfára** cukorkák és diszek kiállítása Komlóssy Lajosnál.

* **A suhanoz tolvajok** gárdája tegnap egy új alakkal szaporodott Karsai István 15 éves csavargó személyében. Tegnap volt az első nyilvános szereplése, mely szerencsétlenségére balul ütött ki. Első kísérletét a Kossuth-utcán lévő Asztalos rőfös üzleténél hajtotta végre úgy, hogy a kiakasztott árukból egyet leszakított s azzal futásnak eredt. A szomszéd-üzlet tanulója azonban észrevette s egy rendőr segélyével elfogta. A balsiker után aligha lesz kedve folytatni a megkezdett veszedelmes pályát.

* **Hasznos karácsonyi ajándéktárgyak** gyermekek, hölgyek és urak részére tülhalmozott raktár miatt beszerzési áron kaphatók Bartha Kálmán főtéri üzletében.

* **Gyermek nevelő intézetek,** árva házak iskolák és katonai századok részére 5% engedmény karácsonyfa diszek, gyertyák, cukorkák és csemege árukból, melyek meglepő szép és nagy választékban kaphatók, továbbá az ünnepekre kitűnő dió, friss darálású mák, főző és tea vaj, élesztő, mazsola, rum és tea. Teasütemények 1 kiló 1 forintól kezdve. — Különös figyelembe ajánlható az annyira közkedveltségnek örvendő Arad vidéki múlt évi kitűnő asztali bor 1 liter 32 kr, 6-magyarádi 1 liter 40 kr, prágai sonka, szepességi virsli naponta friss. Tóth Kálmán csemege-üzletében, hol a savanyúrépa is megérkezett.

TÁVIRATOK.

Szél és a klegyezés.

Budapest, december 17. Szél Kálmán miniszterelnök pénteken Bécsbe utazik, a honnan csak hétfőn tér vissza. Hangoztatta, hogy el van készülve az utolsó lépésre és véget vet a tárgyalásoknak. Ha a végleges megállapodás most sem jön létre, akkor — szerinte — az ő miniszterelnökségének többé semmi értelme sincs. Politikai körökben a legnagyobb érdeklődéssel várják az eredményt.

Elítélt izgató.

Budapest, december 17. Marosvásárhelyről táviratozzák, hogy az ottani esküdt-zék Schrott Hermant, a Kronstaedter Zeitung szerkesztőjét ötrendbeli állameszme elleni rágalmas és izgatásért egy évi államfogházra, ötezer koronára és a költségek megfizetésére ítélte.

A margittai mandátum ügye.

Budapest, december 17. Ma délelőtt folytatták a margittai mandátum mint beadott petíciónak tárgyalását. Zachar Emil előadó 3 órán át ismertette a vizsgálat anyagát. Ezután a perbeszédre került a sor. A választás védője beszéde folyamán felajánlotta Szatmári Mór képviselőnek esküjét arra nézve, hogy az izgató, lázító kifejezéseket nem használta.

Osztálysorsjáték.

Budapest, december 17. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számok huzattak ki: 25,000 koronát nyert: 5000. 3000 koronát nyert: 32338. 2000 koronát nyertek: 28192 29588 94625. 1000 koronát nyertek: 14205 26250 36479 75213. 500 koronát nyertek: 16902 21497 36337 30029 34957 49565 54452 54888 59044 64731 71755 79696 107348 108230. — 300 koronát nyertek: 6028 6769 5948 0219 8390 8716 10978 11159 11360 12707 13175 13459 14063 21911 21911 22278 27994 33954 34227 35269 37789 39044 41196 42507 42548 43880 48455 48407 49013 49421 50723 52045 52227 54151 54263 55674 56202 56558 59276 63025 14534 64768 66403 66797 70157 71796 74898 71138 82770 96915 86015 97994 90100 90448 94784 96079 97379 98817 106571 107234. A többi kihuzott számok 80 koronát nyertek.

TÖRVÉNYEK.

§ **Új albirák.** Ófelsége az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. Markovics Elemért, a debreczeni kir. ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt a debreczeni, Ujfalussy József debreczeni kir. törvényszéki jegyzőt a hajdunánási járásbíróshoz albirákká nevezte ki.

§ **A pénzhamisítók büntetése.** Egy hónapja körülbelül nagy port csapott Debreczenben három pénzhamisító, Szuhánszki János és társainak elfogatása. A rendőrség munkájában tartóztatta le a jeles alakok kettejét, a főczinkost, Szuhánszkit pedig a nagyváradi rendőrség csípte nyakon. A debreczeni törvényszék tegnap ítélkezett a pénzhamisítás ügyében. A bíróság csak vétségben mondotta ki bűnösöknek a pénzgyártókat, a kik közül Szuhánszkit 3 havi, két társát egyenkint 2—2 havi fogházbüntetésre ítélte. Mindegyik elítélt büntetéséből beszámítottanak vettek egy-egy hónapot a vizsgálati fogsággal. Az elítéltek megnyugodtak.

§ **Hatszoros okirathamisító.** A biztosító társaságok főügyészségei, rendszerint rosszul járnak vidéki ügynökeikkel.

Karácsonyi cukorkák és fa diszek

legnagyobb választékban
— az előnyösen ismert

Kertész Sándor

finom csemege és cukorka különlegességek
kereskedésében, a színházzal szemben.

Tóth Imre a Bécsi bizt. társaságnak bal-mazujvárosi ügynöke Heuser Józsefnéhez, egy sváb asszonynak állított be s igyekezett biztoításra rávenni. Az asszony azonban kijelentette, hogy férje távollétében semmit nem tesz. Tóth erre azt mondta: — Hisz ez oly mindegy! — A bevallási ivre, a váltóra és négy díjváltóra aláírta Heuserné nevét s fölvette a társaságtól díját. A törvényszék tegnap nyolcz hónapi börtönre ítélte Tóthot, a ki felebezett. Az ügyész és Szöllös Dezső dr. védő megnyugodtak.

§ Fiu is, leány is. Alig van valaki Debreczenben, a ki ne ismerte volna azt a szédelő leányt, Alexi Juliánát, a ki, hogy üzemelt sikeresen folytathassa, több ízben férfiruhába öltözve járt-kelt a városban. A csendőrségnél hosszabb ideig szolgált, mint lovászfú és néhány hónapon át senki sem tudta felfedezni a turpisságát. Mint fiu, Daróczi Jenő néven szerepelt. Majd ismét felvette leányruháját s cselédnek akart elszegődni. Könyve azonban nem volt, tehát lopott. — A hamis cseléd-könyvvél több helyen szolgált, így Zelling Edénél is. E helyen derült ki a cselédkönyv lopásának titka. A debreczeni törvényszék e lopásért 1 havi fogházzal sújtotta a kalandos leányt, a ki megnyugodott az ítéletben.

A Józsefstadti kőkoporsó.

Rablánon a hazáért.

Történelmi regény.

Írta: Farkas Ernő.

— Folytatás. —

Mert nem üres czellákba zárták őket, hanem közönséges gonosztevők közé. A Deák czellájában egy csomó cigány és oláh jómadár volt, a kik lopás, rablás sőt gyilkosság miatt ke ültek a megyeházba.

Ezek aztán vigyorgó kárörömmel fogadták s tüstént közrefogták.

— Te izz korán kezsed, öcskös, — szolt sz egyik bozontos cigány, a kinek akkora haja volt, mint egy szénaboglya. — Mit loptál, ne busulj, majd ki tánitunk mi, hogy mit vállalj.

Deák olyat mordult rá, mint egy meglánczolt oroszán, aztán a sarokba húzóva a földre ült, két tenyerbe hajtotta fejét s behunyta a szemét, borzasztó helyzetén kezdett töprekedni.

Erre békén hagyták s maguk gaztetteit kezdték szépitgetni.

Estére ágyneműt hoztak neki s az egyik hajdu egy marék szivart csusztatott kezébe.

Persze, meglátták ezt a vércseszemű cigányok, tüstént urfinak szóllították s ő valamennyit megkínálta szivaral, nem nézhetvén nyáluk folyását.

Néhány percz mulva az egész szoba vágható füsttengerbe uszott.

Aztán elkezdtek adomázni s oly agyafurt hunczfutságot ráztak ki emlékezetük mindenféle hájjal megkent fiókjából, hogy még a követ is megnevettették volna.

— Folyt. köv. —

Katonakeztyük tisztítását

javitással együtt párját 8 krért, glase-keztyük tisztítását jutányos árért vállalom. Péterfia-utca 37.

„Korona“ áruház.

Nagy karácsonyi vásár!!
Karácsonyi és Újévi ajándéktárgyak
legolcsóbban beszerezhetők
Az első debreczeni
„Korona“ áruházban
Simonffy-utca 1 (városi bérház.)

Nagy választékban kapható a mai kornak megfelelő legújabb és legp aktívusabb gyermek játékok, Mechanikus állatkák, diszmutáruk, zenélő 3 részes tükrök, Chinai ezüst gyertyatartók, albumok, képes lap tartók, emlék könyvek és több itt fel nem sorolható tárgy.

Rendkívül nagy választék karácsonyfa díszekben.

Magunkat a n. é. közönség b. figyelmébe ajánlva vagyunk tisztelettel

Kepes és Friedmann.

„Korona“ áruház.

SZINLAP.

Ma, esütörtökön, „B“ bérletben.

TOSCA.

Dráma 5 felvonásban.

Holnap, pénteken „C“ bérletben.

FÖSVÉNY.

Vigjáték.

Petroleum árait

a verseny következtében rendkívül leszállítottam és pedig:

Tisztán égő szagnélküli literje 11 kr.

Fiumei három csillagos „ 16 kr.

Császár olaj . . . . . „ 18 kr.

TÉREI JÓZSEF UTODA

Hatvan-u. 13. sz. Hochfelder-ház.

Házhoz csak is három Csillagost és császár olajat szállítok.

Felhívás

az előnyös bevásárlásra,

a mely az

ADLER és MEZEY

üveg-, porcellán-üzletében, a „BIKA“ szálloda alatt üzletük felosztása következtében

csak még e hó folyamán

eszközölhető.

Teljes berendezés eladó.

Legszebb karácsonyi ajándék

egy élethű fénykép nagyítás, aquarell, vagy olajfestmény. Elvállalom régi kis képek után is művészies kivitelben.

Némethi József

fényképészeti és festészeti műterme, Debreczen, Piacz-u. 42.

KARÁCSONYI és ÚJÉVI

ajándéknak ajánlja szép és olcsó

arany-, ezüst ékszereit és zsebóráit.

Pontos és szolid kiszolgálásról és olcsó árakról bárki is meggyőződést szerezhet

Ezüst sarkantyukat

igen esinos kivitelben tartok raktáron. — Ékezer javításokat, vagy átalakításokat olcsón és pontosan teljesítek. — Vidéki megrendeléseket azonnal eszközölök. — A n. é. közönség b. pártfogását kérve,

Pintér Gusztáv,

ékszerész és zsebóra raktára, Debreczen, Piacz- és Szent-Anna-utca sarok.

Legújabb divatu
Női felöltők

és szőrméaru különlegességek
gyönyörű kiállításban
olcsó árak mellett
beszerezhetők a

DARVAS TESTVÉREK

ujjonnan berendezett női és gyermektelöltők áruházában
Főter, Hungaria kávéház mellett.

Mihalovits J. gyógyszertára a „Kigyóhoz“ Debreczen, főter, a városházzal szemben.

Ajánlja a teljesen fémmentes s kiváló jóhatású „MOLLITERGIN“ arcz s kézbőr finomító szépítő szerét, mely folyadék amijl ártalmatlanságra nézve teljesen egyezik a vaselin s glycerinnel, hatásra nézve azokat jóval fölölmulja. Hatása gyors és biztos! — A szőlőkifua arczot vagy kezeket a legrövidebb idő alatt fehérré, puhává s üdévé teszi s poudert alá is igen használható. Mint bőrápoló szer páratlagt Egy üveg „MOLLITERGIN“ ára 1 korona.

A leghasznosabb
karácsonyi ajándékok
Singer varrógépek

családi használatra és minden ipari célra.

Egyszerű kezelés! — Nagy tartósság! — Magas szolgáltatási képesség!
Ingyenes tanfolyamok a divatos műhímzés minden technikájában.
Elektromotorok varrógépüzemhez minden nagyságban.
Hímzőselyem-raktár nagy színválasztékban.

Singer Co. varrógép részvénytársaság.

Debreczen, Piacz-utoza 42.

TEMESVÁR 1891:
ARANY ÉREM.
POZSONY 1899:
EZÜST ÉREM.

PARIS 1900:
„GRAND PRIX”

Az új szőnyegházban

Feltűnő

olcsó Occasio

eladásra kerülnek:

Futó és pamlag szőnyegek
Függönyök
Ágy- és asztal-terítők
Butorszövetek
Flanell takarók és
Lópokrócok

Bosznay J. és Társa

új szőnyegháza,
Debreczen, Kossuth-utca 11. sz.

Maradék szőnyegek féláron!

Elköltözés miatt!

Eladók finom faragott butorok, függönyök, szőnyegek, képek, tömör aranyozott szobrok, oszlopok, konyha berendezés. Értekezhetni naponta d. e. 9 óráig d. u. 1 órától 7-ig.

Schwartz I.-nél.

Debreczen, Zugó-utca 7. sz

Nagy raktár

Rumburgi, Hollandi, Inlandi, Czérna és Pamut vásznakból, Schroll féle Chiffonok, minden ár és szélességbe, szintartó Kanavász, Derék-aljtok, Madracz gradli, Paplanok, Ágy és Asztalterítők, Kávés terítékek.

Jutányos szabott árakon beszerezhetők:

Jánossy József és Trs.

— czégnél —

Piacz-utoza, Főtér mellet.

Menyasszonyi kelengyék és ajándéktárgyak nagy raktára.

Karácsonyi és Ujévi

hasznos ajándéktárgyakat

üveg, porcellán, majolika, china ezüst és bronz különlegességeket, valamint mindezen szakmába vágó cikkekkel a legnagyobb választékban, a legjutányosabb árak mellett ajánl

KASZANYITZKY ENDRE.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen teljesíttetnek.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

Vendéglő és kávéházi teljes felszerelések.

15045—15737

1902

Fa eladási hirdetés.

A Debreczen szab. kir. város tulajdonát tevő guti erdőben lábán hagyott mintegy

24000 drb idősebb tölgy magfának

kihasználása a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter úrnak 79303/I 1901. szám alatt kelt engedélye alapján, Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsági közgyűlésének 238. 137 38 1902 b. k. gy. szám alatti jogerős határozatával elrendeltetvén a kihasználási jog értékesítésére zártajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A zárt ajánlatok melyekhez 20000 korona bánatpénz csatolandó készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az 1903 év január hó 20 dik napjának délutáni 5 órájáig a polgármesteri hivatalnál adandók be. A beérkező ajánlatoknak a városház nagytermében eszközlendő felbontására az 1903 évi január hó 21-ik napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki.

Miről az érdekeltek azon hozzáadással értesítettettek, hogy az árverési feltételeket a városi számvevői hivatalban megtekinthetik.

Debreczen, 1902 december hó 4.

A városi Tanács.

Lovass és Ladányi selyem, vásznak és diszek nagy raktára

Debreczen, Piacz-utca 7. szám, (Bika szálloda mellett).

Tisztelettel tudatjuk a t. vevőközönséggel, hogy még mindig folyamatban van a

nagy karácsonyi vásár (Occasio)

Eladásra kerülnek a következő cikkek:

Jól mosható tennis flanelek mtr.	16 krtól	Férfi ingek, Pique és batist elővel	95 krtól
Mosó bársonyok válogatott színekben mtr.	70 krtól	Cretonok, flanelek és barchetek	16 krtól
120 cm. gyapju kelmék divatos színekben mtr.	40 krtól	Meleg alsó ingek és nadrágok	70 krtól
Divatos selymek, Blousokra.	90 krtól	Francia fűzők új kivitelben.	90 krtól

30 röfös vég vászon női fehéreneműekre 4 frtól feljebb. Ágy- és asztal-terítők, alroszok, paplanok, színes és fekete clott és posztó szoknyák meghatározott olcsó árért adatnak el.

Kérjük a t. vevőinket, hogy olcsó árainkról meggyőződni sziveskedjenek,

tisztelettel:

Lovass és Ladányi

Külön felhívjuk t. vevőink figyelmét ibeline Ecossais kelméikre, ami az általános izlést feldümulja, 120 cm. széles méterje 98 kr

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkből nyomtatott szög 4 kr., 8 fillér.

Levélbeni tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges posta-bélyeg bekezdettik.

Apró hirdetések előre szatandók.

Móricztelep 29. számú ház jutányosan eladó. Értekezhetni délután.

Jó házi koszt kapható vidékről beköltözött családnál. Rákóczy-utca 43. szám alatt.

Egy jóforgalmu fűszerüzlet korlátolt kimeréssel eladó. Betlen-u. 76. szám. Értekezhetni ugyanott.

Tüzöné, ki hat évi gyakorlattal bir, alkalmazást keres. Czim a kiadóban.

Mazsola 1 kiló 60 krajczár, naponta kétszer friss élesztő kapható Deutch fűszerkereskedésében Hatvan-utca 9.

„**Jó barátoknak**“ levele van.

Piacz utca 41 sz. a. bivaly és tehén tej házhoz szállítva kapható.

Mákdaraló jó állapotban eladó. Hatvan-utca 9.

Szakácsne ki minden házi munkát végez vidékre kerestetik. Czim a kiadóban.

Pemetefü cukor (Borssy-féle) 1 doboz 10 krajczár. Kapható: Borssy cukrázdába és Jóna és Jóna urak üzletében.

20 kr. 25 drb. névjegy Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debreczen. Piacz-u. 66 sz.

Boros Testvéreknél divatos női ruhakelmék, selymek, téli kendők és velezek a versenyben létező legolcsóbb árakban. Maradékok féláron.

Közkedveltségnek örvendő Magyarádi boraimat literenként 40 kr-ért ajánlom az ünnepekre, **BÁN KÁLMÁN**, Egyháztér 15. zs. Jégverem tágas azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

30 krajczár egy liter kitűnő minőségű 6 bor Félégyházi János fűszerkereskedésében. Piacz- és Miklósetca sarok.

Nyolczas magy. állami esőplő garnitúra és egyéb gazdasági eszközök eladók. Értekezhesni: Hajnalnál Simonffy-utca 11.

Ujévre szorgalmas tanuló társat keres Rákóczy-utca 10.

Karácsonyi ajándéku legelőszzerűbb a Phonograph (beszélő gép) Ariston, Manopan, Inrona, Dianna, Helikton stb. kapható. **Schmidt S.** hangszer-raktárában.

Kiadó bolthelyiség Casino épület piaczra néző frontján 1 szép tágas bolthelyiség 1903 május 1-re kiadó. Értesítést ad az Első takarékpéztár titkárja.

Lindenfeld J. Jenő Városház-utca 2. sz. Legfinomabb fumei 3 esillagos petroleum literje 14 kr. 2 esillagos. . . . . 12 kr.

Cocus lábtörlők és Piaczi kiegészítések 28 kr. feljebb nagy választékban **MÁRTON GYULA** divat és rövidáru üzletében, Bika szálloda mellett.

Partieban vett legfinomabb bőrtárczák és majolika dísz tárgyak félárban kaphatók a „Központi bazárban“ Széchenyi-u. 1. Kárlsbáti porcellán edény és játék árak olcsó árban.

Szendrő Sándor zongora, hangszer-készítő és hangoló ajánlja legjobb gyártmányu zongoráit, hegedűit és pianinóit Javításokat és hangolásokat előnyös árak mellett eszközöl. Szt.-Anna-utca 3 szám.

A legszebb és leghasznosabb

karácsonyi ajándék

egy jó **Családi Singer** gép szabadalmazott himző készülékkel, melyet 32 frtert meg lehet kapni

Rosenberg és Hammer

villany műszerészek, varrógép és kerékpár raktárában, Debreczen, Piacz-utca 2. szám a nagydiplom mellett.

Raktáron vannak karika hajós gépek ipari célokra. — Kedvező fizetési feltételek villanyos házi csengők felszerelésre.

Nagy javító műhely!

Leszállított árak!

Nagyarányu karácsonyi

női ruhakelme vásárt

rendeztünk be és

női divatszövetek, jó mosóveleket, francia batistokat, Atlas Satin és Delaineket, harasztkendőket stb.

tetemesen leszállított árakon

árusítunk el.

Egy ruha 116% széles női divat szövet 1 frt. 80 és 2 frt.

Egy ruha 75% széles mosó velez 2 frt. 24 kr.

SZABÓ LAJOS FIAI
Debreczen,

A híres és közkedveltségnek örvendő Kaszon-Impér

„Répáti“ savanyúvíz

mai naptól kezdve közvetlenül a forrástól egész friss töltésben kerül forgalomba.

Dr. Lengyel Béla m. kir. egyetemi tanár szakvéleménye a következő: a K.-Impér „Répáti“ savanyúvíz a jők között is a legjobbak közé tartozik, nemcsak mint élvezeti ital kitűnő, hanem mint gyógyító ital is megbecsülhetetlen szerencsés vegyi összetétele rendkívül dus szénsavtartalma következtében megérdemli, hogy a maga nemében legkitűnőbbek egyikének tekintessék.

Purjesz Zsigmond dr. professor a következőképen nyilatkozik: Alulírott bizonyítom, hogy a „Répáti“ savanyú vizet a nyákhártyák hurutos bántalmái ellen ismételve jó sikerrel alkalmaztam.

Első rangu gyógyital emésztési és vizeleti nehézségeknél, vese és gyomor bajokba, gyuladással hólyag és köszvényes bántalmak ellen stb.

Főuri kedvencz-ital, — a legkedvesebb pezsgőborviz.
a forrás kezelőség.

Debreczeni főraktárunk:

Kontsek Géza és Félégyházi János uraknál,

hol mindig friss töltésben kapható.

Kereskedőknek és vendéglősöknek nagybani előny árak.